

(1) ח'ה

וזה אמר עשו הבה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה. (כ"ה ל'ב)
לפלא הדבר, את הצדיק מכיהה הזכרת יום המיתה לירוי תשובה
ויר"ש, ואצל עשו להפוך, מכיוון שהוא הולך למות, ע"כ מה לו
ולבכורה? אא'

אא) והבאור הוא. מפני כי הצדיק מקיים מאמרו של ר' רבי באבות פ"ד. העולם הזה דומה לפרוחדור בפני העוזיב. התקן עצמן בפרוחדור, כדי שתחנו לטרקלין.

ודרך אנשי נמוס. כשצרכיהם להופיע לפני איש רם המעלת. מכנים הם א"ע במלבושי כבוד. ואם מתרמי שהמלך בעצמו הומין אנשים אצלו לבית המלכות פלא ירפו מלאכת ההכנה ימים רבים. כי הלא עליתם להכנס לחצר המלכות לדבר עם המלך.

ואם הותנא אויר לנו, שאנו צריכים להכין עצמנו משך שבעים ולפעמים

שמוניות שנה, בשביל להכין לטרקלין של מלך מלכי המלכים. מלאיו מוכן שהטרקלין הוא מדרגה גודלה עד למאה.

|| לא כן אהיה". המתנים בתורת אכול ושתה כי מחר נמושת". אין זוקקים לשום הכנות. ומכיון שעשו הולך למות. ל מה זה לו בכורה?

והי מוכחת במשור לאלה המפורטים על הקמת מצבות להורייהם: סכלים הם אלה והקיטים מציבות של אבני שיש ומפארים את הקברים בפרחים לכבוד זכר הורייהם וחושבים שעושים בהזאת רוח לנשאותיהם.

|| הגע בעצמן: מי שורואה את אביו טובע במים זדון או אש אוכלת מסביביה הלא טהור בנו להציגו. כי הלא זאת היא מחותבת הבן. אשר אביו טփחו וגדלו ולא חשק מאותה טמען. וכן הוא העניין, כשהאביר או אמר צריכים זכויות להנצל מרדינה של בינהם. על תבן שומרה להרבות בוכיות של תורה ומצוות

צדקה ומעשים טובים. ובזכות הבנים נזרלים האבות. ומה נואר הבנים כশטוףרים נא אוצרות הזה על האכנים והמצבות אשר לא יופלו. יותר טוב להקים מצ眉ת אבן

פשיטה ולהרים תרומה לעמלי תורה לעלי הנסות.

כאמ' יב כל אשר תאמר אליך שרה שמע -
בקולה.

דע לדגש של האדים הוא שכל גבдел, רק שלא נשתלים עד בואו לעולם, והוא נשתה הנבдел מחובר לתמין¹, ואחרי הפרד החומר, או דבוק לנצח ולולתו בימה שהשתלים ממנה. וזה אינו מובן למי שדבוק בחומר². ולכן מזאנן בגמרא: "כד שכיבננא, ר' אושיע נפיק לותי, דמתrixננא מתניתין כוותיה"³, הרי דהונששות דברות ומיחוסות זה זהה, במה נשתלה מה אחת מחברתיה⁴. והנה אמרו שבת קמו, א: עד שלושה דורות לא פסקה⁵ וכוי כי מאברותם נטלה שרה את הטוב והזומה נטלה הגור, וב아버지ם היה הזומה מה שטעה בידיעת אלוקות טרם שהכיר את בוראו⁶. ושרה ברה ממנה חזק והטוב בלבד, לכן ילדה את יצחק. וכך נאמר "כל אשר (תאמר אליך שרה שמע בקולה)", שהוא

6. אינה בוררת רק חוטב לכן המליינו ויל
בפרק חותק, לר' בגואה⁷ וכוי דחיי דגבי
ארבdom בכנפייה דשרה וכא מעיני ליה בראשו
- שרוואה⁸ רק לבדור הטוב מרأسה⁹,
וזדיעות הצדקות והקדשות, אשר עליה בעצם
עינונו אחריו הכרתו את בוראו בשלמות. בזה
האפק¹⁰ הוא מיחס תבור הנששות וצורתה
הנדלות בימה שנשתלמו זה מה¹¹. ויעוין
שאלות ותשובות רב"א סימן חמ"ה להבדורי
בזה.

(3) יג' ח'א

כח, בג שני גוים בבטן.
"זה אנטונינוס ורבו (שלא פסקו מעל שלחנות
לא צנן ולא תורה לא בימות החמה ולא
בימים הנשימים" — רשי בעקבות חז"ל
עובדת זורה יא). הענין, דשרה בברה הילק
הטוב², חולק הרע נטלה הגור, וכך שאמרו
"עד יעקב אבינו לא פסקה זומרה" [שבת]
(קמ"ג, א'). וכיון שבאמת שהבנין מתורצץ,
ובשהולכת לביון עבנתה ובת אשן מפרקם
לצאת³, הרי כאן הוודח טוב והאחד רע⁴,
"ילמה זהAncii" — שלא כדר שרה⁵ —
שלרבקה ניתן גם את הטוב וגם את הרע,
ולא בירנו לה הטוב לעצמו⁶. והшибו לת

"שני גוים" — זה אנטונינוס⁷, הרי שבתול
הרע שלק מעורבב גם הטוב, ולכן המת שניות
בבטן.

ויהי זקן יצחק ותבהין עינו בראות (כ"ז א)

ובתרשיש, יצחק אבינו תבע יסורים, אל הקב"ה, חייך דבר טוב אתה מבקש וספוך אני מתחילה, שנאמר ויהי זקן יצחק וגנו.

וכאזר הדברים כך הוא, ידוע שכל מעשי בני אדם שוקלים בפלם ואיזוני משפט, ועל כל אחד ואחד להשתדל שהונאות והמצות יכריעו את חקך.

ויזונה בשעה שטביים את האדם לדין, מתקבצים כל המליצים והפוגרים שנבראו מן המצוות ועומדים ליטין הנשפט, כמו כן באים הטערנים המונעים ומונעים ועומדים משפטם. הנה ידוע שהמצות שהאדם עשה שלא בכונה או ספני פניו וככבוד, אין כחן יפה כ"ב. אלום רוב העברות, אדם עשה אותו בכונה וברצון, בתשוקה ובחפש לב, וע"כ הcape חוכם טכרי, והאדם עומד נכהל ונשתחם, אולי יצא דין לנויניהם. והזור תמים פועל מצוה תיקף להיסורים שהיו לו לאדם בזה העולם שיטהרנו לבוא, ומתקבצים וכאים לצד היסין וטכריים את הקפ' לזכות ע"י היסוריין מתכפרים לו לאדם מעונתו, ואז הוא שzech ומודה לד' על היסוריין הללו, בבחינות ..אודן ד' כי אנפת ביר. וחסידים הראשונים היו מטיסרין לפני מיתתן, אמור ז"ל בפס' שמות. וזה טה. אמרו ז"ל על יצחק, דבר טוב אתה מבקש ב).

(ט) חז כ פג ט

ב) פעם אמר למלוויו שהלכו אותו לבקר את החולה. כשמלך בירד מושיב אדם במאסר, עליו להזכיר אחורי גדר תיל, מנעל וברית, מעמיד שומרים טיווחים להשגיח שלא יברחה. משאיב מלך מלכי המלכים אם הוא אוסר אדם מניחו במטה בבית פתח מכל צדדיו, מבלי שומר ושוטר מבית ומוחוץ, האסור שוכב על ערשו ולא קם, ולא צע אף צע כל שהוא לבrhoו אינו יכול, אין מנוס וואין מפלט.

הערת המסדר:

על היסורים של דורנו זה, שכבר נשל כת הסבל. מן הזרות והפוגעים המתבירים מיום ליום, הרי מרגלא בפומי' מאמרו של הגראי' זכיל של ימי גלות דומות להריה וסוף הגלות דומה לחבל לידה. והזו מה שאמרו בשבת קרי' חבל' משה ופרש' שם. לשון חבל' יולדת.

ו) הינה בחכלי יולדת. יש לך אשה המקשה לילד והיסורים מתגבירים עד

שאן בכחה לסבל, והמלדת העומדת על גבה נחמתה לה ומדברת על לבה:
אל תיראי, כי מכיוון שהיסורים נתגברו בטוח לא ימשן עוד זמן הלידה. כי
הוא ממש בימינו, שהמצוקות נתגברו כ"כ, שא"א לפבול עוד, בהזאי ברור הדבר
שעומדים אנו להגאל בזון קרוב, והאני אשבר ולא אוליד יאמר ד'

ו) ולו הי' כי רבינו זכיל בתקופה הנוכחית. שנות ההרג והאבדן של אוכלוסי ישראל בירואפ, שדם נשפך בידי חיים טריפות בצדירותם, ארם כנחלי מים המוגרים, מהם המיתו אקרים במיתות תמרוריהם. מהם קברו חיים והטביעו בנהרות ובימים — כי אז לנו מנים משיב נפש. לעודנו ולהפתה בנשותינו רוח תקה ובטחן בנחלה ישראל. כי כבר נאש על ההרים רגלי מבשר נוארת נישראל, וושי הרשות. כען יכלו, והשיות ברחמי ישב וירחמננו ויגאלנו גאות שלמה במהרה אמן.

(ט) חז כ פג ה ערך

לי^ט, והיה מפחד תמיד מפני הקב"ה, והוא מודה גודלה למאוד^ט, היה אהוב את עשו^ט, ויעקב שהיה מוכיר את שמו, היה סוכרי' שהוא עוכר מהבהבה, ולפיכך מי שהוא אהוב את אחד תמיד הוא מוכירו, והוא בפיו, ואין זכרו נשכח ממנה^ט. ומכל מקום היה יצחק נתה אחר עשו, שהיה בעניין עובד מיראה^ט:

(ט) אין שם שמי' שגור בפיו. וזה על נב
שהיה עשו בחזקת כשרות ליצחק (קיטט לממץ),
מכל מקום היה יצחק דין את עשו לכף זכות^ט
— שהיה עשו נזהר שלא להוציא שם שמי'
(כ"ס גמץ). כי בעוכב מיראה את הקב"ה אינו
מודcir את שמו לעולם, כי הוא מתירא מפני
שמו בגודל, ונבהל מפניו^ט. ומפני שמדת יצחק
היה כן, דכתיב (עלן פ', מ"ט) "ווחד יצחק היה

יעקב האכיל את יצחק אפיקומון

"ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך" (כו, לה)

פירש רשיי במרמה – בחכמה.

| יש לחבין איזו חכמה הייתה כאן ליעקב בזוה שהצליח לرمות את עשו, וכ מה שהתחפש לעשו, יש בכך ממש חכמה? (עיין לעיל מה שביאר ה"בית הלוי").

11
// 3 כה
ב/ג

אלא ביאר בספר "מנחת אליהו" (לבעל "שבט מוסרי", פרק לו), כתוב רשיי על הפסוק "וקח לי ממש שני גדי עזים" וכי שני גדי עזים היה מאכלו של יצחק, אלא פסח היה, האחד הקריב לפטחו, והאחד עשה מטעמים. מפרק דרא". עכ"ל.

) וambil ששמע מפי ז肯 חכם, שיעקב נתן ליצחק אפיקומון אחר האכילה. וזהו כוונת הפסוק "בא אחיך במרמה" במרמה גימטריא אפיקומון [287]. וכוונת יעקב בזוה, שלא יוכל לטועם לאחר מכן מצדו של עשו, מאחר שכבר אכל אפיקומון, ואסור לאכול אחר אפיקומון.

ומוסיף – הקשתי לו הרוי האכילה הזאת הייתה ביום הפסת, וביום אין אוכלים אכל אפיקומון? ואחר ימים מצאתי חוץ לדבריו, שראיתי בהרב רבבי משה פזינטי צ"ל וזה לשונו: שמעתי שצורך לאכול מצה [של אפיקומון] ביום כמו בלילה, ויש מקומות שנוהגים כן ע"כ, עyi בס' הסדר הערוך פע"ה סט"ו). ו hutsum כדי שייהיה טעם מצה בפיו ויזכור יציאת מצרים כל היום כמו בלילה. (אמנם צ"ע מנין לו שימושה זה היה ביום, עיין בבעל הטורים שכותב "וירוח" בגימטריא "ליל פסח").

6/ בזוה פירש כוונת מאמר חז"ל (בר"ר טז, ז) בא אחיך במרמה – בחכמה תורתנו, דלא כוארה קשה למה לא אמר בפירוש בא אחיך בחכמה, אלא רצתה התורה לרמז על אכילת אפיקומון שכן במרמה גימטריא אפיקומון. אמר יצחק לעשו, בא אחיך במרמה והאכiliyi אפיקומון, וכיון שכן איני יכול לטועם עוד דבר ממאכלך,ומי גורם לו זאת, חכמת תורתנו גורמה לו זאת. שידע סברת הפסקים שאוכלים אפיקומון ביום כמו בלילה, כדי שייהיה טעם מצה בפיו כנ"ל.

בג אחיך במרמה (כו, לה). וברשיי: בחכמה. הענין כי עיקר שם המעשה תלוי בפרטתו, כי אם כוונתו לשוב, אויל כל המעשה טוב הוא. וכי' להיפך, אם מפרטת המעשה היתה לרע כי אוandi מעשה שקר הוא, זהו מרמה.

12
כ' י"א א

Once two people came to Rabbi Yosef Chayim, author of *Ben Ish Chai* for him to settle a financial dispute between them. The person who denied that he owed any money said that he was willing to make an oath that he was right. But Rav Yosef Chayim, who was very intuitive, perceived that this person was lying and was about to make a false oath. Therefore, he said to this person, "Do you think I will have you make an oath on a regular Torah scroll? I will have you make an oath on the *Shnai Luchos Habris!*" He told his assistant to immerse himself in a *mikvah* and then bring him the *Shnai Luchos Habris*. Upon hearing this the deceitful person became frightened. He thought that Rav Yosef Chayim was going to make him swear on the original Ten Commandments, not realizing that he was referring to the work of the Shaloh by this name. Immediately, the man cried out, "I'll pay what I owe," and he admitted that he originally had lied. (*Oros Maimizrach*, p.89)

Rav Yosef Chayim used a strategy that contained a misleading statement. But his entire purpose was to clarify the truth and in this situation was proper.

(13)
Growth
through
Torah

4